Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 45 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, MARCH 7, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 7-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. | Ч. 45. РІК CIII

Д. Табачник закликає створити двопалатний парлямент

Київ (УНІАР). — Необхідно, щоб в Україні існував двопалатний парлямент, сказав 4-го березня на конституційній нараді, організованій національною конференцією профспілок, голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник.

„Із 39-ох країн, що входять в Раду Европи більше тридцяти мають двопалатний парлямент", — арґументував він своє становище.

Український парлямент або Національні Збори, за словами Д. Табачника, повинні складатися з Сенату — 90 депутатів і Палати Депутатів — 370 депутатів.

Д. Табачник також сказав, що існує два шляхи ухвалення конституції — Верховною Радою і під час крайового референдуму.

Він повідомив, що Українська Правнича Фундація має провести серію слухань з проєкту конституції. „Це дуже важливо, оскільки конституція пишеться не для Мороза, не для Кучми, а на декілька десятиліть вперед", — сказав він.

Армія України ще не в змозі бути професійною

Київ (УНІАР). — Українська армія не може перейти сьогодні на професійний ґрунт, бо державний бюджет неспроможний утримувати професійну армію, сказав 4-го березня виконувач обов'язки командувача Генерального штабу Збройних Сил України Іван Біжан. На його думку, „найоптимальніший для нас варіянт — це змішана армія".

І. Біжан також зазначив, що Генеральний штаб не потребує проведення кардинальних змін. „Єдине, що потрібно робити, це поступово зменшувати апарат Генерального штабу, оскільки зменшується й чисельність Збройних Сил України", — сказав він.

Щодо пріоритетів зовнішньополітичної діяльности Генерального штабу, то, на думку І. Біжана, ця діяльність „має відбуватися у руслі зовнішньополітичного курсу держави та Міністерства Оборони".

„Теплі відносини Україні потрібно мати із сусідами, а з країнами-членами НАТО — співпрацювати у межах програми 'Партнерство для миру'", — сказав він.

Відносини між Генеральним штабом і Міністерством Оборони І. Біжан назвав „цілком нормальними і конструктивними".

Членів Европейського союзу стане більше

Копенгаген, Данія. — В данській столиці відкрилося засідання Північної ради, присвячене проблемам координації в ділянці европейської інтеграції.

У засіданні беруть участь делегації Данії, Ісляндії, Норвеґії, Фінляндії і Швеції, а також трьох автономних територій — Гренляндії, Фарерських та Аляндських островів. Незважаючи на те, що країни реґіону вибрали різні форми взаємин з Европейським союзом, вони хочуть разом обговорити низку найважливіших тем напередодні міжурядової конференції ЕС, яка відбудеться в Турині у кінці березня.

Президент Північного союзу Кнуд Енгор у своєму виступі на засіданні підкреслив думку, про „особливу відповідальність" країн реґіону у „спорудженні мостів" між балтійськими країнами і Европейським союзом. Йдеться про те, щоб активно сприяти найшвидшому приєднанню Латвії, Литви та Естонії до Европейського союзу, поклавши в основу інтеґрації соціяльне партнерство, демократію та інші традиційні вартості північних країн.

Разом з тим експерти звертають увагу на ту обставину, що всі три балтійські республіки значно відстають від стандартів ЕС.

Р. ДОЛ ПЕРЕМАГАЄ

Сен. Р. Дол з дружиною Елізабет у Вашінґтоні святкує перемогу.

Вашінґтон. — У вівторок, 5-го березня, сенатор Роберт Дол здобув блискучу перемогу у всіх вісьмох республіканських передвиборах у

(Закінчення на стор. 3)

Інформують про правила отримання громадянства України

Київ (Р. Р.). — Тут у суботу, 2-го березня, Пресова служба Президента України повідомила, що указом Президента Леоніда Кучми з 24-го лютого громадянство України надано 26-ом особам, які не мають громадянства інших держав і прибули в Україну на постійне проживання.

Пресова служба Президента пояснила, що закон про громадянство України набрав чинности 13-го листопада 1991 року. Стаття 17-та цього закону передбачає, що особи, які хочуть отримати українське громадянство, повинні: відмовитися від чужоземного громадянства, постійно проживати на території України протягом останніх п'ятьох років, володіти розговірною українською мовою, засвідчити наявність законних джерел для прожитку, визнавати і виконувати конституцію України.

Оформлення документів з питань громадянства здійснюється органами Міністерства Внутрішніх Справ на підставі особистого звернення заявника за місцем його постійного проживання.

Китай пообіцяв Україні ґарантії безпеки

Київ (УНІАР). — Китай надасть Україні як неядерній державі ґарантії безпеки, заявили 4-го березня заступник міністра закордонних справ Китаю Чжан Деґуан і міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко. Ч. Деґуан перебував у Києві з метою проведення політичних консультацій зовнішньополітичних відомств обох країн.

Міністерство Закордонних Справ України відмовилося подати деталізовану інформацію про ґарантії з боку Китаю, пославшись на „закритість зустрічі".

На переговорах сторони торкалися також перспектив налагодження тіснішої співпраці у галузі економіки, культури та політики.

Досвід Китаю в галузі економічного реформування, на думку представників МЗС України, є взірцем для проведення реформ в Україні.

Ч. Деґуан передав Г. Удовенкові запрошення від імени керівництва своєї держави відвідати Китай з офіційною візитою.

В Україні

ХАРКІВ'ЯНИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ДЕУКРАЇНІЗАЦІЇ

ХАРКІВ. — Демократичні сили области виступили з протестом проти процесу деукраїнізації в області. Об'єднання „Демократична Харківщина" засудило заснування Обласною Радою російськомовного видання „Харковскіє Губернскіє Вєсті". Видання стало „черговим ланцюгом у процесі деукраїнізації Харківщини", — вважають харків'яни.

ВЕЧІР ЗАПОРІЗЬКИХ ПОЕТЕС

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут у палаці культури виробничого об'єднання „Дніпроспецсталь" запорізька обласна організація Спілки Письменників України провела вечір запорізьких поетес. Присутні мали нагоду зустрітися з Мариною Брацило, Тетяною Пещерет, Вікторією Скреватко, Анною Голуб і Лілеєю Клименко. Головував на вечорі керівник обласної письменницької організації Петро Ребро.

ВІДКРИТО АВТОБУСНЕ СПОЛУЧЕННЯ З ЛОНДОНОМ

КИЇВ. — Від 1-го березня тут відкрито реґулярне автобусне сполучення за маршрутом Київ—Лондон—Київ. Сполучення організовано в рамках міжурядової угоди, підписаної в грудні 1995 року. З українського боку пасажирські перевезення здійснюватиме автотранспортне підприємство АТП-13030, а з англійської — фірма Астон Травел Голідей. В Україні вже відкрито 156 міжнародних маршрутів. Найбільше число рейсів їде до Польщі — 64.

ВВОДЯТЬ ПРОГРАМУ ЗАХИСТУ ЧОРНОГО МОРЯ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Фахівці морського гідрофізичного інституту НАН України спільно з голляндськими вченими готують комп'ютерну інформаційну систему Чорноморського басейну. Праця здійснюється в рамках міжнародної програми захисту Чорного моря. В комп'ютері буде інформація про всі науково-дослідні інститути та організації країн Чорноморського басейну, про наявність банків даних, що характеризують стан і ресурси Чорного моря. Необхідну інформацію отримано вже від Росії, Грузії, Туреччини, Болгарії, Румунії і, звичайно, України.

НАРКОМАНАМ ЗАГРОЖУЄ СНІД

ОДЕСА. — Головний лікар міста з питань боротьби зі СНІД-ом Олег Пенін вважає, що необхідні негайні запобіжні заходи від поширення СНІД-у серед наркоманів. Якщо цього не зробити, то за два роки більшість із 30,000 одеських наркоманів заразяться СНІД-ом через використання вживаних шприців. За січень і лютий цього року число хворих збільшилося на понад 100 осіб.

ЕВРОПЕЙСЬКЕ ВИЗНАННЯ

ЛЬВІВ. — Львівську залізницю за високий рівень і професіоналізм, проявлений у ділових взаєминах з партнерами, нагороджено Золотою Зіркою „Арка Европи". Директор впливової европейської організації Козе Е. Прієто з Мадриду пише у своєму приватному листі, що керівникам львівської залізниці притаманна далекоглядність і сміливість.

ВЕЛИКОМОСТІВСЬКА ШАХТА СТРАЙКУЄ

ЛЬВІВ. — Терпеливе очікування зарплатні виявилось не безконечним. На другій Великомостівській шахті 1,200 шахтарів уже три місяці не отримували зарплатні. Вони відмовилися іти в забій і оголосили страйк з 5-го березня. Львівська обласна державна адміністрація запопадливо шукає грошей для шахтарів.

КОМУНІСТИ ПРОПОНУЮТЬ РЯТУВАТИ ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

КИЇВ. — Комуністична Партія України провела всеукраїнську наукову конференцію, основним питанням якої був розгляд „Надзвичайної економічної програми врятування економіки України". Після темпераментних виступів та закликів учасники конференції вирішили, що українську економіку можна врятувати одним шляхом: повернутися до соціялістичного способу господарювання і відновити совєтську владу. Останнє, правда, викликало здивування у політичних коментаторів, оскільки і у Верховній Раді, і в місцевих радах, як і в старі часи, керують колишні совєтські кадри. До того ж керують усталеними совєтськими методами.

АФРИКАНСЬКИЙ СТУДЕНТ НАРКОТИКИ В УКРАЇНУ ПРОВІЗ, АЛЕ САМ ЗАГИНУВ

ДОНЕЦЬКЕ. — Громадянин Нігерії Тадеуш М., студент одного з донецьких інститутів, прилетів з Москви в Донецьке. Звідти він вилетів до Києва, але в літаку захворів і його зняли з літака з ознаками дивного отруєння. По прибутті в лікарню він помер. Довелося зв'язуватися з консулятом Нігерії в Москві. Після отримання відповідного дозволу зробили розтин і виявили в шлунку покійного 35 капсул. В кожній з них було 10 грамів високоочищеної героїни. Деякі пластикові капсули були пошкоджені, що і стало причиною загибелі студента.

Міністер Ірану запросив урядовців України на відкриття залізниці

Київ (УНІАР). — Міністер закордонних справ Ірану Алі Акбар Велаяті запросив керівництво України на відкриття залізниці Туркменістан—Іран, яке має відбутися 13-го травня цього року. Він відвідав Україну 4-5-го березня на запрошення міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка.

„Я сподіваюсь, що відносини між Іраном і Україною найближчим часом розвиватимуться ще більше", — сказав А. Велаяті, маючи на увазі між іншим і залізницю.

Г. Удовенко відзначив, що Україна зацікавлена у цій залізниці і пропонує свої послуги в дальшому її будівництві. „Ми готові постачати і рейки, і послуги наших будівельників", — сказав він.

А. Велаяті і Г. Удовенко обговорили також питання, пов'язані із співробітництвом між двома країнами.

„Розбудова двосторонніх відносин з Іраном входить до числа важливих напрямків зовнішньої політики України в реґіоні Середнього Сходу, зважаючи на значний економічний потенціял Ірану", — сказав міністер закордонних справ України. Він також зауважив, що становища України та Ірану з більшости міжнародних і реґіональних проблем близькі, хоча існують і певні розбіжності.

Г. Удовенко висловив думку, що двом сторонам треба домовитися про дату першого засідання українсько-іранської комісії з торговельно-економічної співпраці.

„Іран — одна із держав світу, де є широкі можливості для українського експорту, зокрема, обладнання для металюрґійної, машинобудівельної та паливно-енергетичної галузей промисловости", — сказав він.

Майя Плісецька виступила в Києві

Київ (Р. Р.). — Тут у неділю, 3-го березня, 70-річна пріма-балерина Майя Плісецька виступила на сцені Київського Національного Театру Опери і Балету.

Журналістів і шанувальників дослівно випрошували зі сцени. Автограф отримати було неможливо. Балерину сильно охороняли. І хоча квитки коштували від 5 до 60 млн. крб., театр був переповнений. Балерина виглядала прекрасно і танцювала, як і раніше, неперевершено.

Перші ґастролі М. Плісецької проходили на сцені Харківського Оперного Театру. „Дивовижно, але майже завжди моїми партнерами в танці були українські актори. Я не обирала націо-

(Закінчення на стор. 4)

Появився каталог праць Я. Гніздовського

Ню Йорк. — Тут заходами Українського Музею появився каталог п. з. „Яків Гніздовський 1915–1985 — ретроспективна виставка", в якому знаходиться нарис життя мистця, аналіза його творів та праць, написана куратором виставки Я. Гніздовського д-ром Ярославом Лешком.

У каталозі, що має 34 сторінки, є вміщених 20 кольорових і 47 чорно-білих репродукцій картин мистця. Каталог можна купити в музейній крамниці в ціні 20 дол.

Ретроспективна виставка Я. Гніздовського, яка відбувається тепер в Українському Музеї, продовжена до 10-го березня. Адреса музею: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N. Y1 0003; tel.: (212) 228-0110.

Л. Табурянський розказує про свою долю

Київ (Р. Р.). — Рухівська газета „Час-Тайм" з 23-го лютого надрукувала розповідь Леопольда Табурянського про його поневіряння в тюрмі.

Завдяки В. Чорноволові та іншим депутатам від демократичних фракцій і груп, генеральний прокурор України Г. Ворсінов втрутився у справу незаконно переслідуваного Л. Табурянського і його звільнили. Газети вмістили й фотографію Табурянського, де він виглядає сивим і старим.

Ще недавно Л. Табурянський був енергійним і повним надій на завтрішній день. Він був одним із претендентів на пост Президента України у 1991 році і депутатом Верховної Ради попереднього скликання. На Дніпропетровщині він створив кооперативу „Олімп", яка працювала дуже успішно й перетворилася на синдикат з випуску комплексів реабілітації, інвалідних візочків. Але нікому не давав хабарів, отож і не дивно, що постійно отримував погрози, особливо після того, як над його бюром у Дніпропетровському з'явився синьо-жовтий прапор. Незабаром знайшли вбитим його молодшого сина з явними ознаками насильства, але слідство чомусь відразу зафіксувало, що це „самогубство".

Коли ж Табурянський очолив демонстрацію протесту громадян, яких обікрали місцеві трасти та довірчі товариства, його заарештували. За організацію таких демонстрацій 4-го, 22-го і 24-го серпня 1995 року, у яких взяли участь понад 800 людей, обкрадених місцевою мафією, Л. Табурянського заарештували. В тюрмі куди його кинули 30-го серпня, Л. Табурянський написав листа до Верховної Ради України, де просив, щоб його звільнили на час слідства, оскільки вдома залишилася хвора дружина, яку він утримує. В тюрмі Табурянський оголосив голодівку. Під час спроби насильно годувати тюремники поранили йому обличчя.

На захист Табурянського виступила громадськість і група депутатів попередних скликань. Неодноразово в парляменті виступав В. Чорновіл, звертаючи увагу, що комуністів, котрі закликають до поновлення державної влади і повернення України в імперську неволю, ніхто не судить, а Л. Табурянського, який посмів стати на захист обкрадених громадян, тримають у в'язниці навіть під час слідства. Демократи писали звернення до Президента Л. Кучми і керівництва правоохоронних органів. Вони нагадували про беззслідно зниклого Михайла Бойчишина, а тепер іде розправа над новою жертвою. Слідчі органи діють старими каґебістськими методами і замість провадити слідство беруть на себе функції карателів. І його нарешті звільнили.

Коли Табурянський вийшов з тюрми після чотиримісячного перебування там, колеги його не впізнали.

На пресовій конференції Л. Табурянський розповів, що його звинувачують в організації і проведенні несанкціонованих демонстрацій, у незаконному зберіганні зброї і закликах до насильницьких дій. І це в той час, як його зброя зареєстрована, як і належить, і використовувалася тільки для охорони фармерських господарств і підприємств.

Окрім зареєстрованих карабіна, вінчестера, пістоля і мисливської рушниці, в нього нібито „знайшли" ще якісь ґранати. Їх або не було, або підкинули ті, хто робив обшук, бо згідно з постановою мали робити дві особи, а вдерлося десять. Отож вони могли підкинути будь-що.

Л. Табурянському загрожує 5–7 років ув'язнення.

В АМЕРИЦІ

ВІД ДЕКІЛЬКОХ РОКІВ учителі, виховники та батьки застановляються над способами, як запобігти зростаючій злочинності та вандалізмові у школах. Досі ніхто не знайшов будь-якої єдиної розв'язки цієї проблеми, тому кожний стейт в країні випробовує свої власні теорії з надією, що цей засіб чи програма допоможе. До таких самих кінцевих висновків дійшли також і в нюйоркському стейті, тому губернатор Джордж Патакі запропонував новий плян, у якому рекомендує, щоб учителі мали право усувати з кляси тих учнів, які зривають лекції, нищать шкільне устаткування, погрожують зброєю чи фізичним ушкодженням. „Ми не можемо дозволяти тим, які не хочуть вчитися, щоб вони не допускали до здобуття освіти більшості учнів, які намагаються здобути знання і бути повноважними громадянами в майбутньому," — заявив губернатор.

У ПОНЕДІЛОК, 4-ГО БЕРЕЗНЯ, Верховний суд ЗСА голосами 5 до 4 підтримав право Уряду конфіскувати майно громадян, якщо воно було ужите у вчиненні злочину. Крім того, потягненим до відповідальности можуть бути і ті співвласники майна, які з конкретним злочином не мали нічого спільного. Прикладом для цього став випадок, як у Дітройті спільне авто подружжя було ужите чоловіком без відома дружини у здійсненні злочину — заангажування вуличниці, а дружина вимагала від поліції частинної компенсації за її половину сконфіскованого авта.

У СВІТІ

У ПРАЗІ, чеській столиці, відбулася пресова конференція міністра оборони республіки Вілема Галяня, на якій він розповів про свою офіційну візиту до Вашінґтону. „Ми стоїмо на порозі союзницьких стосунків зі З'єднаними Стейтами Америки", — сказав В. Галянь. Контакти між двома країнами у військовій ділянці досягнули такої точки, в якій, як висловився міністер, „кількість переростає в якість". Свою візиту В. Галянь назвав „переломовою" в історії військових зв'язків між Чехією та ЗСА, оскільки досягнуто домовлення про конкретну взаємодію між збройними силами двох держав у технічній галузі. Крім того, підписано угоду про співробітництво у військово-промислових дослідженнях, які дозволять Празі дістати доступ до секретних американських технологій.

ШВАЙЦАРІЯ, яка не є членом Організації Об'єднаних Націй, скасувала санкції щодо всієї території колишньої Юґославії. Зняви обмеження щодо боснійських сербів, невтральна країна в такий спосіб підтримала резолюцію Ради безпеки ООН, прийняту в кінці лютого. Цей крок зумовлений помітним покращанням ситуації у кризовому балканському реґіоні. Санкції проти Сербії і Чорногорії Швайцарія припинила у листопаді минулого року. Однак заборону на експорт зброї у республіки колишньої Юґославії швайцарський уряд залишив чинною.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

М. Ґорбачов повертається?

Міхаїл Горбачов, колишній генеральний секретар ЦК колишньої КПСС і колишній президент колишнього Совєтського Союзу, хоче повернутися у велику політику. В останніх інтерв'ю для московських газет він повідомив, що готовий висунути свою кандидатуру на пост президента Росії. Його прихильники вже збирають потрібний для зареєстрування мільйон підписів російських громадян. Ще в кінці минулого року М. Горбачов пов'язував своє остаточне слово з тим, чи вдасться йому створити „загальноросійську коаліцію демократичних сил". Та оскільки це завдання в сучасній Росії належить до ділянки фантазії, про коаліцію він уже мовчить. Але каже: „Маю підстави сподіватися, що я потрібний... Багато людей цікавиться моїм наставленням, довіряє моїм опініям з приводу політичної ситуації". М. Горбачов певний, що його підтримають „центристи і лівоцентристи. А таких в Росії мільйонів п'ятдесят-шістдесят".

Предивний чоловік! Доля прикликала його до цілком певної місії — зруйнування найкривавішої в історії людства імперії, і він цю місію, нерідко діючи проти власної волі, здійснив. Цього досить, щоб обезсмертити своє ім'я, адже що кому судилося: один провідник приходить у світ, щоб, згідно з Екклезіастом, збирати каміння, інший — щоб розкидати його. М. Горбачов не розумів і ще й тепер не розуміє, що був лише виконавцем у руках Божого Провидіння. Йому здається, що він своєю „перестройкою" міг змінити несправедливу сутність СССР, гуманізувати його і зберегти навічно. Але то була марна, наївна ілюзія. Йшлося не тільки про неефективну соціяльно-економічну систему — передусім йшлося про большевизм як втілення російського імперіялізму. Дилема стояла руба: або імперія надалі залишиться і це означатиме продовження національної і політичної неволі для десятків народів, або ці народи вирвуться на волю і СССР впаде. Третього не дано.

М. Горбачова у світі любили більше, ніж всередині країни. Він погодився вивести совєтські війська з Афганістану і Східної Европи, закінчити „холодну війну", за що вдостоївся Нобелівської нагороди миру. Проте аж ніяк не був то подвиг миротворця. Просто на той час совєти в такій мірі занепали економічно, що їм вже було не до світового панування. Досить сказати, що за М. Горбачова борги СССР іншим державам збільшилися в чотири рази, а запаси золота зменшилися на 90 відсотків — з 2,500 тонн у 1985 році до 240 тонн у 1991 році.

Серед своїх підданих М. Горбачов спочатку викликав прихильність, бо повернув їм найбільшу свободу — свободу слова. Водночас він обома руками тримався за комунізм і партію, що, зрештою, й не дивно — саме вона, а не народ, поставила його при владі. До серпневого перевороту М. Горбачов відмовлявся визнати, що КПСС була найбільшим злом суспільства. Він усе торочив про „соціялістичний вибір", а насправді мав намір не скасувати рабство, тільки запровадити новішу його форму. Проголосивши себе єдиним гарантом проти хаосу, М. Горбачов заховався за спинами таких запеклих реакціонерів, як голова КГБ Крючков, міністер оборони Язов, міністер внутрішніх справ Пуго, які невдовзі й очолили реваншистський переворот.

Нобелівський „миротворець" був причетний до кривавих розправ російського війська над мирними демонстрантами у Грузії та Литві. Він вперто не хотів визнати прагнення народів до національного визволення. В цьому Горбачов-імперіяліст переміг Горбачова-демократа.

Чи пережив він якусь еволюцію? Коли журналіст запитав М. Горбачова, як він ставиться до гасла відновлення Совєтського Союзу, він відповів: „Висувати таке гасло тепер не можна". Мовляв, треба трохи почекати, а вже тоді висунути, коли настане для цього відповідний момент.

В Росії продовжує панувати думка, нібито М. Горбачов і Б. Єльцин — антагоністи. Ні, вони — з одного тіста, бо боролися передусім за владу, а не за правду. Хоч М. Горбачов і присягав у вірності комунізмові, та саме він привів КПСС до поразки. А Єльцин, якого багато хто має за антикомуніста, на сьогоднішній день передав усю політичну і економічну владу колишнім комуністичним функціонерам.

Росії потрібен хтось третій. Певна річ, не дай Боже, щоб тим третім виявився Зюганов.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ЗИМА ВІДСТУПАЄ

I

Враження справді таке: довга, дуже сувора зима почала відступати. Це мовиться і в прямому значення, без метафор, і в значенні матафоричному — коли під зимою належить розуміти кризу з її злигоднями, економічними негараздами й політичними хуртовинами. Вони, оті хуртовини, ще лютують, але вже відчувається, що то їхні останні зусилля — може, саме тому вони такі відчайдушні й колючі.

Без метафор

Спершу про зиму без метафор. Ще з осені відповідні міністри запевняли, що Україна до зими не готова, що палива вистачить лише до нового року, а там доведеться в помешканнях кожухи натягати. Цим вони й справді викликали нечувану зиму — морози й снігопади запанували такі, що дідам доводилося шкребти нігтями потилиці, намагаючись пригадати: коли ж це траплялися такі зими? Десь ніби відразу після війни, півстоліття тому. Та й хіба ж тоді в Таврії обабіч шосейних доріг доводилося вимуровувати із снігових кучугурів триметрові стіни? А часом і вище — до чотирьох метрів. Автобусів за ними не видно, не кажучи вже про „Гонди" й „Тойоти". Чимало машин було поховано в снігах під заметами, вертольотами розшукували, щоб людей врятувати. Комусь пощастило врятуватися, а для декого й справді власна машина домовиною стала. Щоб таке лихо творилося на північному Причорномор'ї, то цього й історичні джерела не наводять. І морози такі, ніби Сибір з Україною помінялися місцями.

Тепер створюються всюди державні комісії, яким належить врятувати людей від весняних вод — ледве не по всій Україні. Це схоже на приготування до військового нападу: знову з'явилися мішки з піском, знову споруджують з них вали понад берегами річок. Загроза дуже велика: лише зо два дні гарненько посвітило сонце, а в Одесі вже почало заливати житлові будинки. Відтак ударив мороз, хоч користуйся ковзанами у власній хаті. Та це лише початок. Повінь цього року, особливо в південній Україні та в Карпатах, має бути грізна, нечувана досі.

Тепер про паливну кризу: її, слава Богу, відчули тільки в Уряді — населення якщо й зазнало холоднечі в помешканнях, то лишень там, де сталися катастрофи. Таке, скажімо, скоїлося в Залізничному районі Києва. Катастрофу зліквідовано і в житлові будинки повернулося тепло.

А як же багато людей працювало над тим, щоб надміру холодну зиму використати проти держави Україна та її народу! Поговоримо про деякі особливості шахтарського страйку, що знов ударив по нашій економіці. Звичайно, коли шахтар по три місяці не отримує заробітної платні і його родина голодує — це явище ненормальне, тут потрібні радикальні заходи. Але сьогодні за видобуте вугілля платить не держава, платять підприємства, котрі його спалюють. Передовсім теплові електростанції. Дуже багато шахт у Донбасі старих, вироблених і через те нерентабельних. Така була політика Москви: мовляв, замість будівництва нових шахт у Донбасі корисніше освоювати сибірські басейни. Тим часом українським електростанціям та коксохемічним заводам вигідніше купувати вугілля в Польщі, ніж у Донбасі.

Ненависні сили

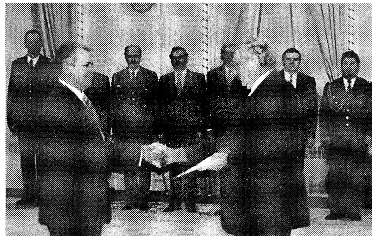
То що ж тут може дати страйк? І кому, власне, він оголошується? В цьому разі не страйкувати треба, а думати про те, як вугледобувну галузь вивести зі скрути. Але ж, як відомо, в Донбасі є сили, які ненавидять українську державу й готові підхопити будь-яку нагоду, щоб її зруйнувати. Це ті самі сили, яким і належить займатися приватизацією у вугільній промисловості. Проте вони цього не роблять — беруть державу за горло: давай гроші — людям їсти нічого. Отже знов емісія, знов треба друкувати вагони безвартісних грошей. Новий стрибок інфляції, країна відкидається в прірву, з якої вона вже почала потроху видиратися. Чи могли Президент і Уряд піти в цьому згубному напрямі?

(Закінчення буде)

ВІСТІ З ОТТАВИ.
Юлія Войчишин

Амбасадор України вручив вірчі грамоти

В день св. Валентина, 14-го лютого ц. р., об 11-ій годині ранку, в Рідо Голл — офіційний резиденції генерального губернатора Канади, відбулося урочисте передання вірчих грамот амбасадором України. Амбасадори всіх країн, з якими Канада має дипломатичні зв'язки (а їх нині 120), наносять цю офіційну візиту генеральному губернаторові Канади перед тим, як розпочнуть свою діяльність. Приблизно 30 таких урочистостей відбувається кожного року. Генерал-губернаторові Ромео Лє Бланкові. У своєму слові амбасадор сказав, що Президент Леонід Кучма „просив передати найкращі побажання і висловити щиру повагу Вам... і канадському народові". Він також сказав, що, приймаючи вірчі грамоти від канадського посла Крістофера Вестдала минулого місяця, Леонід Кучма „наголосив, що Україна високо цінує видатну ролю і підтримку Канадою незалежности України в цей дуже важливий період її історії". Інфор-

Амбасадор України Володимир Фуркало (зліва) передає вірчі грамоти губернаторові Канади. Стоять дипломати (справа): полк. Микола Різун, консул Ярослав Асман, Євген Поліщук, Борис Поляченко, полк. Іван Селюк і полк. Сергій Криворучко.

Церемонія відбувається у найбільшій залі з портретами королеви Єлисавети II і князя Філіппа на головній стіні, де також відбуваються бенкети-прийняття для голів держав та різних знаменитостей (тут приймав попередній генерал-губернатор Рамон Гнатишин Президента України Леоніда Кучму). Учасників зобов'язує формальний ранішній одяг або національний костюм. Присутніми можуть бути сім'я амбасадора та дипломати з дружинами. Українська амбасада налічує тепер 10 дипломатів. Вони були всі з дружинами. З гостей були тільки два священики — парох української католицької церкви о. Ігнат Головайчук і настоятель української православної церкви о. Ярослав Буцьора. Присутній був також лейтенант-губернатор Саскачевану Джек Віб, якого генерал-губернатор представив як людину українського походження.

Презентація вірчих грамот — це точно запланована церемонія, що триває 15-20 хвилин. Об 11-ій годині ввійшов генерал-губернатор і зайняв місце в центрі кімнати. Шеф протоколу міністерства закордонних справ Канади впровадив і представив амбасадора.

Надзвичайний і повноважний амбасадор України в Канаді Володимир Фуркало після короткого слова привіту передав вірчі грамоти гемуючи про поступ в демократизації та впровадженні економічних реформ в Україні, та „неоціненну допомогу у розвитку українсько-канадських відносин надають канадські громадяни українського походження". Доручення Президента Кучми сприяти розвиткові особливих відносин між Україною і Канадою, новий амбасадор пообіцяв сумлінно виконувати, бо це „відповідає національним інтересам, процвітанню демократії і безпеці обох наших держав".

Прийнявши документи, генерал-губернатор тепло привітав нового амбасадора в Канаді і висловив віру, що він буде продовжувати традицію своїх двох попередників (Левка Лук'яненка і Віктора Батюка), вірної служби своїй батьківщині, одночасно поширюючи тверду основу вже існуючих дружніх відносин між Канадою й Україною. Запорукою цих дружніх відносин, сказав генерал-губернатор, є те, що „для мільйона канадців Україна є не тільки однією з важливих країн в Европі. Це земля, звідки походять їхні пісні, їхнє мистецтво та мова їхньої молитви. Це земля, де вони, їхні батьки чи їхні діди народилися. Вони завжди відчуватимуть спорідненість з суверенною українською державою, а особливо з народом України".

(Закінчення на стор. 4)

Дора Рак

СТАТУС УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК ПЕРЕД КОМІТЕТОМ В ООН

II

Цей факт, а також зріст числа недержавних жіночих організацій в Україні, вже коло 70, як сказала Р. Богатирьова, Комітет позитивно оцінив, бо це вказувало б, що українські жінки, хоча в тяжких умовах, починають говорити самі про себе. Внесення проблем дискримінації на публічний форум було важливою подією, що вказує на зближення жінок України до міжнародного жіночого руху.

В Україні йде процес творення т. зв. „національної машини" (термінологія ООН) для забезпечення рівних прав і рівних можливостей жінкам, сказала делегатка. Саме завдання комітету при Уряді Президента для справ жінок, материнства і дитинства мала б бути підготова проєктів для поліпшення ситуації жінок, їх правної і соціяльної охорони, збільшення захисту інтересів сім'ї і дітей, „плянування сім'ї", співпраці з міжнародними організаціями і т. п.

Поступ жінок залежить у великій мірі від економічної ситуації країни, яка все ще є критичною. Зріст бідности і безробіття відчувають особливо жінки, дарма що їх рівень освіти є високий (але є тенденція обминати їх при авансах). Статистика подає, що на кожних десять зареєстрованих безробітних є сім жінок, а з-поміж них чотири мають підростаючих дітей у віці 16 років. Розглядаючи ситуацію жінок, не можна поминути існуючої глибокої демографічної кризи, найбільшої за всю історію, пояснювала делегатка. Кількість померлих перевищує кількість народин; смертність чоловіків вища, ніж жінок. Це й пояснює склад населення (за інформаціями на 1 січня 1995 р.), із 51.7 млн., чоловіки становлять 24 млн. (отже 46 відс.), а жінки 27.7 млн. (54 відс.). Але це відношення не має знаку в складі Верховної Ради, бо на 450 депутатів (тепер ще неповна кількість) є 17 жінок, отже 4 відс. Для порівняння, звіт подає, що за попереднього режиму у Верховній Раді жінки становили одну третю депутатів, але це завдяки партійній квоті. Тепер же є зроблені заходи, щоб ввести зміни у виборчу систему, які уможливили б жінкам доступ до виборів (наприклад, на базі жіночих організацій). У Криму на 14 місць для кримських татар є одна жінка-депутат до Верховної Ради Криму.

Серед великої кількости міністерств немає жінки міністра (хоч час уже настав на створення міністерства для справ жінок на зразок інших держав), але є шість жінок заступників міністрів: праці, соціяльного забезпечення, статистики, економіки, справедливости і здоров'я, а в Міністерстві Закордонних Справ працює 36 жінок-дипломаток. Поволі зростає приплив молодих професіоналісток до державних установ.

Для поліпшення демографічної кризи у вересні минулого року започатковано національну програму „плянування сім'ї", націлену на 2000 рік, що включає зменшення абортів завдяки регулюванню народин методом контрацептів. Уже функціонують обласні центри „плянування сім'ї" (8), міські (12) і п'ять лябораторій біорепродукції. Аборти є досі головним засобом регулювання народин, тож їх кількість сягає 148 на кожних сто живих народин (за інформацією з 1994 року). Окрему проблему спричинила катастрофа в Чорнобилі, в наслідок якої у 1987 році в околиці гострої радіяції збільшилася кількість аномалій, родилися здеформовані діти. На ці своєрідні проблеми українських жінок Комітет звернув особливу увагу. Як подає звіт, консеквенції катастрофи змінили природний порядок демографічних процесів, вплинули на приріст населення. Брак доступу до модерних контрацептів утруднює плянування родини, лишаючи аборти як єдиний засіб з їх часто шкідливими наслідками (наприклад, спричинюєє безплідність), є тенденція відкладати подружжя і народження дітей із-за економічної непевности.

На рахунок трудних економічних обставин, які спричинюють всілякі браки щоденного життя і зниження життєвого стандарту, можна зачислити зростання проституції в краю, а є випадки, що дівчата виїздять в тій цілі за кордон — чи то добровільно, чи, заманені злочинними елементами (торгівля дівчатами — загальносвітове явище). Незавидна доля, бо часто пропадають безвісти (наприклад, п'ять у Туреччині, одна в Мадярщині), або є зареєстровані за проституцію в Італії, Туреччині, Болгарії, Голляндії, на Кипрі і в інших країнах. Ще в цьому розділі звіту про „Насилля над жінками" подано трагічні новини про зґвалтування (зареєстровано понад 2,000 випадків), про сексуальні злочини над малолітніми і жінками (подано 30 замордованих жінок). Почалися

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Семчишин

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ І МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

I

Останні місяці минулого року і два перші нового, 1996-го позначилися кількома знаменними публікаціями, що кидають світло на дуже важливе питання — справу національно-державної ідеології, що повинна творити ядро всіх прямувань у побудові і розбудові української державности та її окремих виявів. Від моменту проголошення української державної самостійности, отже уже п'ятий рік, нас тривожить майбутнє України. Постійно тривожить нас її все ще доволі критична економічна криза, тривожать низькі стандарти життя широких мас населення, а в парі з цим загальна атмосфера української духовости, що проявляється у важкому становищі наших культурних прямувань і в безконечній боротьбі за права української мови. У цьому дуже складному й хиткому процесі самостановлення України економічно, соціяльно чи культурно, важливу ролю відіграє етнічний фактор, бож Україна, будучи національно неоднорідною державою, має десятки етнічних меншин, серед яких домінантне становище займає російськомовне населення. За офіційними даними, українською мовою говорить 37 відс. населення, російською — 33 відс., а обома мовами 36 відс. Якщо йдеться про російську мову, то тільки 20 відс. становлять справжні росіяни, а 34 відс. — це російськомовні українці.

Ці дані, очевидна річ, в значній мірі віддзеркалюють, наскільки з національно-етнічного боку сучасна Україна є українською у тому розумінні, що передовсім національна ідея творить фундамент української етнічної спільноти. Це для нас повинно бути важливим елементом у всіх процесах державотворення. І тут треба нам зупинитися і коротко прокоментувати понняття і принципи, що формують національну ідею.

Ще у 1993 році в Києві появилася літературно-філософська праця відомої поетеси і кандидата філософських наук Оксани Забужко „Філософія української ідеї та европейський контекст". Суть української національної ідеї авторка вбачає у своєрідній дефініції австрійського філософа і мислителя (жидівського походження) Мартіна Бубера (1878-1965), який, між іншим, пише: „Ми говоримо про національну ідею тоді, коли якийнебудь народ помічає свою єдність, оцей внутрішній зв'язок, свій історичний характер, свої традиції, своє становлення і розвиток, свою волю і призначення та робить їх предметом своєї свідомости, мотивуванням своєї волі". І сьогодні в трансформації післякомуністичного суспільства у національно-демократичне, національна ідея стала справді основним генератором у побудові української національної держави і захопила провідні кадри культурних діячів і тих прошарків народу, що, за висловом історика Арнольда Тойнбі, „відчули поклик доби". Почався широкорозгорнутий у всіх ділянках культури процес пробудження і перевиховання суспільства, яке десятками років перебувало у прокрустовому ложі комуністичної ідеології. Історичним і невідкладним завданням української інтелігенції було розбудити національну стихію та надати їй напрям, який забезпечував би майбутнє відродженої України. А як проходив і далі проходить цей процес, ми знаємо. На його шляху появилися непоборні перешкоди з боку зрусифікованих мас південно-східніх областей та поступової реанімації комуністичної ідеології.

А як далеко посунулася в Україні пропаганда комунізму чи русофільства доказує видана в кінці минулого року брошура доволі маркантного політика, колишнього дорадника Президента Кучми і лідера політичного об'єднання „Нова Україна" Володимира Гриньова „Нова Україна. Як я її бачу". Тут відкрита пропаганда непорушного союзу політичного, економічного, культурного та військового з Росією... „Нова Україна чи нова колонія" — так назвали свою відповідь Гриньову 15 провідних діячів національного табору, а серед них такі як І. Драч, В. Яворівський, Л. Лук'яненко, П. Мовчан й інші. А яке ж становище зайняв Президент саме до таких реалій життя України після його вибору на президента? Пригадаймо, що у своєму першому виступі у липні 1994 року він, між іншим, заявив: „Українська національна ідея і українська мова не спрацювали (тобто не виправдали себе) і треба буде поруч української державної мови ввести російську мову як другу офіційну".

Не будемо пригадувати, яку різку, а то й драматичну реакцію викликала ця президентська заява і як на це зареагували провідні патріотичні кола.

Минув рік, але до законного введення російської мови як другої „офіційної", правда, не дійшло, але дійшло до масового розповсюдження російської мови, як розмовної у загальному мовожитку та в деяких урядових установах. Українська мова почала втрачати належний їй престиж, а російська стала все більше і більше упривілейованою.

(Продовження буде)

У Ню Йорку відбулася презентація 4-го тому ЕУД

У суботу, 24-го лютого ц. р., в домі НТШ в Ню Йорку відбулася презентація четвертого, австралійського тому з семитомової Енциклопедії Української Діяспори. Слід підкреслити, що ЕУД — це унікальний проєкт, значення якого значно ширше, ніж українська громада у діяспорі здає собі справу.

Мабуть, не буде перебільшенням сказати, що українська діяспора, поза жидівською, була найбільш динамічною і зорганізованою. Протягом того часу українська громада поза межами своєї батьківщини спромоглася на досягнення у різних ділянках суспільно-політичного, культурного і церковного життя. Все це вже належить історії. Власне, ЕУД і має це своїм завданням.

Відкриваючи вечір презентації, який здійснено завдяки НТШ і Фундації приятелів Енциклопедії України, мгр Володимир Баранецький привітав головного редактора ЕУД, д-ра Василь Маркуся з дружиною, д-ром Дарією, заступника редактора д-ра Володимира Трощинського з Києва, голову УНС Уляну Дячук та всіх присутніх, що прийшли на цей особливий вечір. У своєму короткому слові В. Баранецький згадав покійного проф. Володимира Кубійовича, ініціятора одинадцятитомової Енциклопедії Українознавства, який також висунув ідею ЕУД, на жаль, йому вже не довелося її здійснювати. Цю ідею втілював, також уже покійний, д-р Атанас Фіґоль. Тверді основи під цей великого значення проєкт поклали Наукове Товариство ім. Шевченка і Фундація приятелів України, видавши на його здійснення вже понад 300,000 долярів.

Ведучий програмою В. Баранецький попросив до слова голову НТШ проф. Леоніда Рудницького. „Героєм нашого вечора, — сказав д-р Л. Рудницький, — не є особа, але книга, а саме австралійський четвертий том ЕУД, а водночас також героями є дві установи, НТШ і Фундація приятелів України, які фінансово уможливили реалізацію цього унікального проєкту, і в кінці є героєм головний редактор Василь Маркусь". Л. Рудницький у своїй аналізі зупинився на різних аспектах енциклопедії діяспори. Проєкт ЕУД є грандіозний, він заслуговує на нашу всебічну допомогу і напевно, при Божій помочі, вдасться його здійснити, і цей проєкт буде одним з безлічі ознак „переходу української нації у наступне тисячоліття".

На вечорі була також презентована цінна праця (друге видання) Юліяна Бачинського „Українська еміграція в З'єдинених Державах Америки". Перше видання з'явилось у Львові 1914 року, але коли західні землі України зайняли росіяни, знищили весь наклад, так що ця праця була бібліотечною рідкістю. Тому її перевидано у Києві у серії „Бібліотека української діяспори". Здійснення цього проєкту уможливив Український Народний Союз. Цю книгу й презентувала голова УНС Уляна Дячук. Вона розповіла про життя і діяльність Юліяна Бачинського та його цінну працю — історію української еміграції ЗСА. Уляна Дячук подала загальну біографію Юліяна Бачинського та вказала на особливу вартість його праць. Книжку Ю. Бачинського, друге видання книги „Українська еміграція в З'єдинених Державах Америки" можна набути в УНС — видавництві „Свобода".

Киянин Володимир Трощинський поділився своїми враженнями з праці над Енциклопедією Української Діяспори. Сказав, скільки треба було докласти зусиль для підготови австралійського четвертого тому ЕУД.

Головний редактор ЕУД д-р Василь Маркусь розповів дещо про генезу — як поставала, розвивалась і проходила праця над цим унікальним проєктом. Спочатку діяло бюро у Чикаго. Збирались матеріяли й оформлювались гасла до всіх шести томів, з наголосом на четвертий, австралійський, том, який видавався серед всіх інших найбільш простим, але дійсність виявилась дещо іншою. Коли постала українська незалежна держава, частину праці перебрали на себе київські вчені. Було створено окреме бюро ЕУД при Національній Академії Наук України, яке очолив д-р Володимир Євтух, тепер міністер українського уряду. Логічно виникло питання, щоб до проєкту ЕУД залучити й східню українську діяспору, так що шеститомний проєкт ЕУД став семитомовим. Над сьомим томом вже проводиться підготовча праця. Д-р В. Маркусь вказав на низку труднощів, в першу чергу на брак фінансів. Назвав спеціяльні поїздки до Австралії, в Україну, Польщу, Чехію, на Закарпаття, Канаду й інші місцевості. Також підкреслив, що такий чи подібні проєкти в інших державних народів виконуються багатьма різними інститутами при щедрій підтримці держави, а в нашому випадку цю працю виконує жменька людей в Україні і тут, у діяспорі.

При цій нагоді В. Маркусь вручив перші примірники господарям й фундаторам: Ярославові Падохові і голові Фундації приятелів енциклопедії України Володимирові Баранецькому, окремо Л. Рудницькому і Ларисі Онишкевич, а також членам ад гок Комітету презентації — Мирославові Прокопу, Іванові Сєранту, Євгенові Івашкову, Василеві Калиновичу, Володимирові Раку і Миколі Ґаліву.

На презентацію австралійського тому наспіли привіти з яких зачитано від голови Видавничого Комітету ЕУД на Австралію інж. Юрія Семкова і від головного редактора англомовної п'ятитомової енциклопедії д-ра Данила Струка.

Під час презентації задемонстровано уривок „відеотейпу" з презентації, що відбулась у Києві.

Ведучий В. Баранецький щиро подякував усім прелегентам і водночас підкреслив, що ні НТШ, ні Фундації приятелів енциклопедії України, які, як вже було згадано, зібрали понад 300,000 дол., не є спроможні здійснити повністю цей унікальний і дуже потрібний проєкт. Тепер ведеться інтенсивна праця над американським томом, який складатиметься з двох книг. Віримо, що до здійснення цього проєкту активно причиниться українська громада — як окремі особи, так і організації та установи. До речі, ад гок комітет уже звернувся до деяких осіб й установ листами й відвідав Український Народний Союз, український щоденник „Свободу" та Українську Кредитову Кооперативу Самопоміч у Ню Йорку, з'ясувавши їм питання ЕУД безпосередньо.

На заклик В. Баранецького відгукнувся д-р Богдан Кекіш в імені Української „Самопомочі" в Ню Йорку, підкресливши, що Управа Кредитової Кооперативи „Самопомочі" розуміє велику цінність проєкту ЕУД і надпрограмово розглянула це питання і вирішила, і задеклярувала на ЕУД 50,000 долярів. Присутні на залі ентузіястичними оплесками прийняли цю деклярацію. Такий вияв великого зрозуміння до проєкту ЕУД американського тому заслуговує на признання і вдячність. Після цього з залі спонтанно відгукнулись поодинокі особи: 1,000 дол. — Володимир і Анна Рак, по 500 дол. — Володимир і Христина Баранецькі, Володимир й Уляна Дячук, Микола і Зірка Ґалів, Євген і Євгенія Івашків, Мирослав і Люба Прокоп і Український Спортовий Клюб в Ню Йорку; 200 дол. — Борис Галаган, по 100 дол. — Василь Калинович, Олена Прощюк і Іван і Стефанія Сєрант. В. Баранецький подякував всім жертводавцям і присутнім на залі і запросив на поверх вище, на перекуску. Там далі продовжувались розмови над здійсненням цього неповторного проєкту. Всі схвально висловлювались, що проєкт вартий особливої уваги, його треба успішно завершити і провести акцію для здобуття фінансів. Учасники висловили думку, що й українська діяспора зі свого боку підтримає американський том ЕУД та збере на ту ціль гроші.

Австралійський том ЕУД, який коштує 30 дол., а з пересилкою 35 дол., можна набути в НТШ в Ню Йорку або у канцелярії ЕУД в Чикаго.

Микола Ґалів

ВИСЛІДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ ЗА 1995 РІК

Цією дорогою хочемо поділитися з членством УНС успіхами та вислідом праці у приєднуванні членів до нашої організації впро-довж 1995 року. Заразом на-шим бажанням є подякувати всім тим численним секретарям відділів та всім організаторам, як і професійним продавцям забезпечення, які в попередньому році допомогли УНСоюзові видати 1,031 нових грамот та 18,746,000 нового життєвого забезпечення. Хоча кількість грамот ми не виконали намічену річну квоту, але сумою забезпечення перевищили квоту на 6 млн. долярів.

Першуном поміж всіми відділовими організаторами залишився Мирон Пилип'як, Відділ 496-ий, вже четвертий рік підряд. Він приєднав найбільше число — 36 нових членів у 1995 році. На другому місці поміж відділовими організаторами були два довголітні організатори, контролер УНС Василь Пастушок та Михайло Турко, секретар Відділу 63. Кожний з них приєднав поважне число — 25 нових членів.

У другій групі, від 10 до 20 членів включно, було 11 організаторів, а саме: Павло Шевчук, Відділ 13-ий — 18 членів, Христина Ґерберги, Відділ 269-ий — 15 членів, радна УНС Стефанія Гаврилюк, Відділ 88 — 13 членів, Йосип Чабан, Відділ — 242, Анна Гарас, Відділ 47, і д-р Атанас Слюсарчук, Відділ 174 по 12 нових членів.

Три організатори Константин Хільченковський, Відділ 10-ий,д-р Василь Лучків, Відділ 16-ий і Ярослав Завійський, Відділ 155, приєднали по 11 нових членів. Контролер УНС Степан Гавриш, Відділ 83 і Юліян Котляр, Відділ 42, здобули для своїх Відділів по 10 нових членів. Всі інші організатори з числом членів 9 і менше будуть вимінені у наших річних звітах до Головного Уряду, бо їх успіхи для нашої установи є так само важні і побажані, на рівні з тими, яким пощастило приєднати більше число нових членів. Наколи б неактивні в організаційній праці відділи придбали були хоча по два нові члени, наша річна квота була б запевнена.

Крім грамот життєвого забезпечення УНСоюз видавав за шість перших місяців 1995 року також особі грамоти акцидентового забезпечення.

Організаторами були: Євген Осціславський, Відділ 234 —7, Василь Пастушок, Відділ 231 — 7, Степан Гавриш, Відділ 83— 5, Мирон Пилип'як Відділ 496 — 5, Йосип Чабан, Відділ 242 — 4, Константин Хільченковський, Відділ 10 — 4, д-р Атанас Слюсарчук, Відділ 174— 2. 15 організаторів приєднали по одному членові з акцидентовим забезпеченням: Степан Чорній, Відділ 401, Петро Дзюба, Відділ 367, Тома Фінів, Відділ 350, Анна Гарас, Відділ 47, Осип Гаврилюк, Відділ 360, Маргарета Гентош, Відділ 305, Осип Гладун, Відділ 277, Андрій Маринюк, Відділ 388, Текля Мороз, Відділ 465, Ірина Олійник, Відділ 387, Дмитро Пристай, Відділ 43, Тарас Сливінський, Відділ 59, Наталія Шуя, Відділ 452, Ярослав Завійський, Відділ 155 і Володимир Варшона, Відділ 266.

Від вересня минулого року члени з виплаченими грамотами мали нагоду на базі грошової вартости їх грамот, та за доплатою 200 або 300 дол. придбати більшу суму забезпечення новою грамотою з одноразовою вкладкою. Таких грамот за чотири місяці видано 611 і ці члени стали знова повноправними членами у своїх відділах на рівні з тими, що постійно платять вкладки.

Екзекутивний Комітет складає всім організаторам щиру подяку за їх віддану працю у приєднанні нових членів до УНСоюзу за рік 1995 та дуже просить не менш завзято старатися про ріст членства також у біжучому році.

Екзекутива УНС

Висліди праці професійних продавців забезпечення у Канаді

	Число членів	Сума забезпечення
Марія Хомин	70	3,765,910
П. Пішко	22	932,000
Ірина Данилович	21	720,000
Р. Кук	20	3,028,460
Наташа Сукович	8	53,000
А. Дзюбанівський	2	280,000
М. Армстронг	1	150,000
Разом	**144**	**8,929,370**

Висліди праці професійних продавців забезпечення в Америці

	Число членів	Сума забезпечення	Пенсійні грамоти число	Пенсійні грамоти сума
І. Даниляк	32	1,006,500	24	243,838
Й. Бінчак	26	578,900	13	540,967
Є. Осціславський	26	525,831	4	900
Л. Старух	26	598,000	15	354,218
А. Воробець	13	187,679	3	51,836
Анна Смит	10	101,283	3	11,335
А. Ледон	7	250,351	10	58,584
А. Сірий	3	30,000	-	-
Р. Кук	2	30,000	-	-
Разом	**145**	**3,308,544**	**72**	**1,261,678**

Р. Дол...

(Закінчення зі стор. 1)

стейтах від Нової Англії до підніжжя Скелястих гір і глибокого півдня.

Підкреслюючи свою перемогу в таких різноманітних стейтах, як Джорджя, Массачусетс, Кольорадо, Конектикат, Мариленд, Вермонт, Мейн і Ровд Айленд, Р. Дол сказав, що це не тільки засвідчує про його спроможність об'єднати Республіканську партію, але також спрямувати ввесь хід передвиборчої політики на об'єднання цілости країни. Висліди цієї перемоги Р. Дола були до тієї міри переконуючими, що, як твердять прибічники його двох суперників, сен. з Індіяни Ричарда Лугара та колишнього губернатора Теннессі Ламара Александра, довели до відтягнення їхніх кандидатур.

Натомість два інші суперники Патрик Б'юкенан і Стів Форбс, незважаючи на цей найновіший тріюмф Р. Дола, вирішили дальше боротися.

На тріюмфальному зібранні зі своїми прибічниками у Вашінгтоні, сен. Р. Дол не реаґував на заяви своїх республіканських суперників, він зосередив приціл своїх слів до президента Билла Клінтона, зазначуючи, що в листопаді об'єднаними силами республіканці здобудуть перемогу у виборах.

В пам'ять незабутньої, дорогої письменниці і чудової людини, АЛЛИ КОССОВСЬКОЇ-ДАВИДЕНКО складаємо на фонд „Свободи" 100.00 дол. Вічна пам'ять, вічний спокій в новому світі!

Ганна Черінь і Степан Паньківи та Інна.

Ділимося сумною вісткою з родиною, друзями і знайомими, що 25-го лютого 1996 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

МАРТА САЛДАН

ПОХОРОННІ відправи і похорон відбулися 27-го лютого 1996 р. в Пристоні, Н. Дж.
ПОХОВАНА на цвинтарі „Princeton cemetery".

Горем прибиті:
донька — ГАЛИНА з мужем ДЖЕРІ ЛЕНАЗ
внук — ДЖЕРІ

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що у понеділок 4-го березня 1996 р. на 87-му році життя відійшла від нас у вічність

бл. п.

МАРІЯ МАЦУК
з роду КОМАРЯНСЬКА

7-го березня о год. 11-ій відбудеться заупокійна
СЛУЖБА БОЖА
в українській католицькій церкві св. Михаїла в Балтиморі, Мд., а тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. Михаїла.

Залишила у глибокому смутку:
мужа — ВАСИЛЯ
сина — БОГДАНА з дружиною ГАЛИНОЮ
дочку — МАРІЮ КОРІННУ з мужем ВАСИЛЕМ
внуків — ТЕРЕСУ ТИНДЕЛ з мужем ТОМАСОМ
— МИХАЙЛА з дружиною ДЕНІС
— МАРІЙКУ БРІТІНГЕМ з мужем БИЛОМ
— МИХАЙЛА КУРІННОГО
— МАРКА МАЦУКА
правнуків — МАТЕЯ і
— БИЛА
та родину в Україні.

Вияв подяки амбасади України за прихильність

Дня 30-го січня 1996 року виконуючий обов'язки амбасадора України в Оттаві А. Весоловський, в асисті генерального консула України в Торонто С. Боровика, прибули до Пансіону ім. Івана Франка в Міссіссаґа, Онт., і присутності мешканців, дирекції, добровольців і працівників пансіону та представників преси і телевізії відзначили д-р Євгенію Пастернак, вручаючи грамоту амбасади України в Канаді, в якій висловлюється подяку від народу і Уряду України за щедрий внесок у розбудову амбасади України в Канаді. Підписаний тодішній амбасадор України в Канаді В. Батюк, з датою 25-го листопада 1995 року. На фото: П. Родак, Н. Семотюк, М. Кебало, А. Весоловський, Є. Пастернак, Е. Лукашик, О. Харченко, Я. Семотюк, Р. Лунь, В. Родак.

МАДЕЛЕЙН ОЛБРАЙТ, представник ЗСА до Організації Об'єднаних Націй, у понеділок, 4-го березня, повідомила, що Уряд президента Билла Клінтона запропонує п'ятирічний плян, щоб сплатити свій довг у сумі1.2 блн. дол. цій міжнародній організації. Згідно з її словами цей плян буде включений до державного бюджету, котрий буде представлено Конґресові 18-го березня. Щоб такий плян було схвалив Конґрес, треба в якийсь спосіб піти на уступки республіканцям, які уважають, що ЗСА й так забагато платять ООН, тому вирішено звернутися до ООН з проханням зменшити щорічну вкладку ЗСА.

Про Бережанську гімназію

У 1995 році директор Бережанської Державної Української Гімназії Дмитро Ригайло звернувся до Комітету Бережанської Землі з проханням матеріяльно допомогти гімназії, зокрема у придбанні навчальної техніки. Президія Комітету пішла на зустріч проханню директора і у червні перевела збірку серед бережанців, яка дала 5,210 дол. Додатково, після закінчення збірки, пожертвували по 50 дол. Микола Кізима, Ярослава Казанівська в пам'ять сестри Ліди–Наді Швак і 25 дол. зложила Марія Душник в пам'ять чоловіка д-ра Володимира. З початком липня зібрані гроші (5,260 дол.) завіз до Бережан Теодор Чіх, абітурієнт гімназії.

Ця маленька матеріяльна допомога викликала велику радість в учителів, а зокрема в молоденьких гімназистів, які завзято підготовляються до життя і участи у будові українського державного життя. Ця молодь виховується у великому патріотичному дусі і направду є варта допомоги. Директор школи пише нам: „Дирекція, вчителі та учні Бережанської Державної Української Гімназії ім. Б. Лепкого складають щиру подяку Комітетові Бережанської Землі, колишнім гімназистам Бережанської гімназії за передані фонди в сумі 5, 260 долярів на зміцнення матеріяльної бази. Ці фонди буде використано для придбання комп'ютерів. Гімназисти з 1995 року будуть вивчати такий важливий предмет як інформатика. Отже — це завдяки Вашим пожертвам, дорогі земляки. Хай Господь Бог оберігає вас, ваші сім'ї та родини, примножує сили та матеріяльні статки. Директор гімназії Дмитро Ригайло“.

Українська діяспора у світі, зокрема в ЗСА, несе велику допомогу братам і сестрам в Україні. Допомога Бережанській гімназії — це маленька порівняльно допомога, але вона важна, бо вона є для молоді, майбутності народу. Є ще багато бережанців, колишніх гімназистів, які повинні відгукнутися на заклик Комітету Бережанської Землі. Допомогти все ще можна, бо потреби гімназії великі, яких, через економічну кризу в Україні, родичі гімназистів не мають змоги задовольнити.

Євген Івашків

Цікава доля одного портрета

Ванкувер, Б. К. — Місцева канадська преса подала обширно про цікаву історію портрета української дівчини враз із відповідними світлинами. Героєм цієї історії є активна українська громадянка, що тепер працює в канадській акції помочі дітям Чорнобиля, Оксана Крипс.

Показується, що коли вона розпочинала громадську працю, як молода дівчина, в „Українському Голосі“, що виходив у Ванкувері, появилася з датою 31-го жовтня 1945 року стаття про неї — Оксану Семенюк, яка вміло організує українську молодь та навчає її укра-їнські танці, пісні та інше. При тому вміщено у статті світлину. Цей часопис дістався з Канади до табору воєнних полонених в Італії, де саме були українські вояки, члени 1-ої Української Дивізії УНА. Один з них, мистець Антін Козловський так сподобав собі світлину, що на її підставі намалював портрет. Цей портрет одного дня, коли Оксана вже була замужня і жила з родиною у Ванкувері, приніс до неї римо-католицький священик і передав, не подаючи ані адреси, ані прізвища автора. І так 50 років О. Крипс шукала за священиком і автором свого портрета, який стоїть тепер на почесному місці у її домі.

Після появи цікавої розповіді О. Крипс, що появилася в газеті „Провінс“ в червні 1995 року, будучи на нараді у справі помочі дітям Чорнобиля, що відбулася в Торонто при кінці вересня, О. Крипс з великою радістю зустрілася із мистцем, який живе в Торонто та до якого дійшло бажання О. Крипс віднайти історію свого портрета. Від нього вона довідалася, що мистець передав готовий портрет незнаному йому священикові у Римі, довідавшись, що цей їде саме до Ванкуверу.

Сам А. Козловський залишив собі шкіц портрета, який перевіз зі собою в часі утечі із полону через Альпи. Цей шкіц, виконаний водними фарбами, він передав тепер цій, що була для нього незнаним моделем перед 50 роками, взятим із українського часопису, який з таким зворушенням перечитували українські воєнні полонені в далекому Ріміні.

ЧЛЕН ЕКЗЕКУТИВИ

У звідомленні про 16-ті Загальні збори ЗУАДК („Свобода“ з 23-го лютого ц. р.) у листі нової Управи пропущено прізвище інж. Михайла Нича, який є членом Екзекутиви. — **Ред.**

Статус ...

(Закінчення зі стор. 2)

урядові заходи, щоб поправити ситуацію відповідними постановами до Кримінального Кодексу і у державній програмі проти злочинности. Поширюється порозуміння між сусідніми державами для ваємної допомоги, бюро Інтерпол в Україні також працює активно в цьому напрямі.

Немає статистики про знущання над жінками в родині і нема захисту для побитих жінок, що з дітьми втікають з домів, що й звернуло увагу членів Комітету, тим більше, що в системі Організації Об'єднаних Націй є „Деклярація про елімінацію насилля супроти жінок“ (Генеральна Асамблея, 20 грудня 1993 року). Тут завдання для жіночих організацій в Україні, але, як сказала Богатирьова, їх ще небагато і бракує їм фондів.

Поступова демократизація публічного життя в Україні і ухвалення нової конституції причиниться до поступу жінок, які все ще не користають із повних прав у праці і в політичному секторі. Крім цього, в наслідок довголітнього відокремлення від світу за попереднього режиму, населення мало знає про сучасні права жінок в інших країнах і тому тривають далі стереотипні поняття. Це видно і в ділянці освіти, хоч у незалежній демократичній державі є запевнений доступ для всіх громадян без огляду на стать чи національність. Загальна грамотність в Україні є висока, бо 93.2 відс. населення у віці понад 15 років є грамотні, але 10 відс. жінок (у тому ж віці) є неграмотні. Теперішні заходи є спрямовані на поправу освіти і кваліфікацій жінок.

На закінчення Р. Богатирьова запевнила Комітет, що Україна йтиме по міжнародній лінії в обороні прав жінок України, щоб запевнити їм повну участь у політичному, економічному, соціяльному і культурному житті.

Права українських жінок будуть послідовно поширювані, а нова конституція має їх заґварантувати. Завданням на найближче майбутнє є створити „державний механізм“, який дбав би про забезпечення рівних прав чоловіків і жінок у всіх секторах життя; забезпечити суцільну державну політику для усунення всякої дискримінації; запізнатися з европейськими методами забезпечення прав жінок і програмами Ради Европи; поширити програму „плянування сім'ї“ і програму „Діти України“ та зорганізувати відповідну установу, куди жінки і діти могли б звертатися за допомогою, психологічною підтримкою, медичною консультацією і де вони могли б знайти захист.

Широко накреслені завдання можливі до здійснення навіть при існуючій економічній кризі, при добрій волі зацікавлених сторін, а необхіні вони, щоб українські жінки увійшли у XXI століття повноправними громадянами.

Голова Комітету Іванка Корті (Італія) з признанням подякувала Раїсі Богатирьовій за звіти і положення та вичерпні пояснення на запити експертів. Відчувалося їх прихильність, коли вони додатково виступали, щоб поґратулювати українській делеґатці. Це був помітний успіх української дипломатки на міжнародному форумі і треба сподіватися, що український Уряд, ідучи по лінії „елімінования всякої дискримінації“, буде частіше і в більшій кількості включати жінок у міжнародні делеґації, а то й призначить українку на постійний дипломатичний пост в українській місії до Організації Об'єднаних Націй.

Амбасадор...

(Закінчення зі стор. 2)

Одначе, зазначив губернатор, навіть якщо б не було такого особистого зацікавлення канадців долею України, беручи до уваги стратегічне розташування України в серці Европи, на перехресті між заходом і сходом, „Canada would be deeply committed to a close and strong relationship with your country“. Тому, сказав губернатор, Канада активно взялася до перебудови України, коренем якої є масивна програма технічної співпраці, поширення двосторонньої торгівлі та створення потрібної основи для договорів. Після цього генерал-губернатор ще раз, від імени всіх канадців, привітав амбасадора Володимира Фуркала і побажав йому гарного перебування в Канаді. Після церемонії в особистому бюрі губернатора відбулася приватна розмова між обома достойниками.

О 6-ій годині вечора в резиденції амбасадора відбулося прийняття для вибраних запрошених гостей: амбасадорів, парляментаристів, сенаторів, представників міністерства закордонних справ та інших. Серед них були амбасадори Індії, Бразилії, Словаччини, Німеччини, Чехії, Росії та інших, був суддя Верховного суду Іван Сопінка, парляментаристи Джесі Флис і Волт Ластівка, генеральний консул України Сергій Боровик з Торонто, президент КУК Олег Романів з Вінніпеґу та багато інших. При вході вітав гостей новий амбасадор з дружиною Іриною в асисті радника-посланника Андрія Веселовського з дружиною Мариною. При гарній гостині і приємній розмові нав'язувалися нові знайомства, робилися замовлення на зустрічі з впливовими людьми, давалися поради про розв'язування проблем, іншими словами, дипломатична праця пішла знову повним і знайомим уже шляхом.

Майя...

(Закінчення зі стор. 1)

нальність, я вибирала талановитих танцюристів. І найгеніяльнішим, звичайно, був Серж Лифар, який поставив понад 200 балетів і сам неперевершено танцював“, — сказала М. Плісецька кореспондентові газети „Кієвскіє Вєдомості“. Її єдиний київський виступ був мовчазним діялогом леґендарної балерини з минулим.

Першим Майю Плісецьку привітали прем'єр-міністер України Євген Марчук та посадник Києва Леонід Косаківський.

В Чикаґо вітали представника Києва

Губернатор стейту Іллиной Джім Едґар з приїздом до Чикаґо, міста побратима Києва, листовно привітав Вікторію Мелентієву, завідуючу протоколом — правилами дипломатичної етикети, при бюрі посадника Києва. На фото (зліва): В. Мелентієва і Пет Міхальскі, асистентка губернатора для справ етнічних середовищ.

НА ДУМКУ ізраїльських телевізійних коментаторів, за три місяці до парляментарних виборів шанси прем'єр-міністра Шімона Переза, у зв'язку з активною терористичною діяльністю ісламської групи Гамас, помітно зменшилися, зате вплив правої опозиції зростає з кожим днем. Лідери головної опозиційної партії Лікуд пропонують Ш. Перезові створити „надзвичайний уряд“, який повинен зупинити мирний процес і здійснити каральні акції проти мусулманських терористів. На останній пресовій конференції керівник палестинської автономії Ясір Арафат заприсягнув, що „об'єднає з ізраїльтянами сили для боротьби з екстремістами, щоб раз і назавжди покласти край тероризмові і продовжити мирний процес“. Тим часом Амі Аяльон, шеф головної ізраїльської розвідувальної служби Шин Бет, повідомив на засіданні парляментарної комісії в питаннях оборони, що, згідно з даними розвідки, „сотні палестинців горять бажанням пожертвувати своїм життям заради знищення Ізраїля“.